

Οικονομικά - Εταιρικά Νέα

Προειδοποιήσεις Στουρνάρα για αναβαλλόμενο φόρο, κερδοφορία και κόκκινα δάνεια

Σημαντικές είναι οι προκλήσεις που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι τράπεζες σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, σύμφωνα με το διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος Γιάννη Στουρνάρα.

Ειδικότερα και στα πλαίσια της εξαμηνιαίας έκθεσης Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας που δόθηκε την Πέμπτη το απόγευμα στη δημοσιότητα, καταγράφεται τόσο η πρόοδος που έχουν επιτύχει οι συστημικοί όμιλοι μέχρι τώρα, όσο και οι κίνδυνοι που χρήζουν της προσοχής των διοικήσεών τους. Σύμφωνα με τον κ. Στουρνάρα, η ισχυρή ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας στην Ελλάδα το 2021, σε συνδυασμό με τη διευκολυντική νομισματική και δημοσιονομική πολιτική στο πλαίσιο της ανάσχεσης των επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19, συνέβαλαν στην ενίσχυση των συνθηκών ρευστότητας.

Επιπλέον, τονίζει πως συνεχίστηκαν επιτυχώς οι προσπάθειες από τις τράπεζες για την εξυγίανση του δανειακού τους χαρτοφυλακίου.

«Τέθηκαν με αυτό το τρόπο οι βάσεις για να ανακτήσουν το διαμεσολαβητικό τους ρόλο στη χρηματοδότηση της πραγματικής οικονομίας για την επίτευξη διατηρήσιμων ρυθμών οικονομικής μεγέθυνσης» υποστηρίζει σχετικά.

Τράπεζες

Ωστόσο, υπογραμμίζει ότι παραμένουν ακόμη σημαντικές προκλήσεις. Ειδικότερα, ο κεντρικός τραπεζίτης κάνει λόγο για:

Την αντιμετώπιση του αποθέματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων που συνεχίζουν να έχουν οι τράπεζες στους ισολογισμούς τους εν μέσω και του τέταρτου κύματος της πανδημίας

Τη χαμηλή ποιότητα των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων, δεδομένης της υψηλής συμμετοχής των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Την περιορισμένη οργανική κερδοφορία

Σύμφωνα με τον κ. Στουρνάρα, το υψηλό απόθεμα μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ), μαζί με το νέο κύμα αθετήσεων που δύναται να προκύψει μετά την οριστική απόσυρση των μέτρων στήριξης των δανειοληπτών από την πανδημία, παραμένει η μεγαλύτερη πρόκληση για τον τραπεζικό τομέα.

Όπως εξηγεί, οι μέχρι τώρα ενέργειες που έχουν ληφθεί για την αντιμετώπιση των ΜΕΔ έχουν αναμφισβήτητα συμβάλει σε σημαντική αποκλιμάκωση του αποθέματός τους.

Εντούτοις, ο λόγος των ΜΕΔ προς το σύνολο των δανείων παραμένει υψηλός (Ιούνιος 2021: 20,3%).

«Επιπρόσθετα, η ποιότητα των εποπτικών κεφαλαίων και η διαρθρωτικά χαμηλή κερδοφορία, καθώς και οι επιπτώσεις που προκύπτουν από την κλιματική αλλαγή, αποτελούν μεσοπρόθεσμους κινδύνους» τονίζει ο διοικητής της ΤτΕ.

Συγκεκριμένα, το χρηματοπιστωτικό σύστημα καλείται να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής που προκύπτουν τόσο από τις ζημιές από τους φυσικούς κινδύνους όσο και από το κόστος μετάβασης σε μία οικονομία με σημαντικά χαμηλότερες εκπομπές ρύπων.

Η χαμηλή κερδοφορία

Στον αντίποδα, οι συνθήκες ρευστότητας του τραπεζικού τομέα συνέχισαν να βελτιώνονται το 2021. Όπως επισημαίνεται στην έκθεση, είναι χαρακτηριστικό πως οι καταθέσεις του ιδιωτικού τομέα έχουν αυξηθεί από το Μάρτιο του 2020 (μέχρι και το Σεπτέμβριο του 2021) κατά 28,6 δισεκ. ευρώ, γεγονός που αντανakάται στη σημαντική αύξηση της αποταμίευσης του ιδιωτικού τομέα σε περίπου 16% του ΑΕΠ, από 6% το 2019.

Ωστόσο, κατά την κεντρική τράπεζα, η χαμηλή οργανική κερδοφορία και η ανάγκη σχηματισμού αυξημένων προβλέψεων για τον πιστωτικό κίνδυνο επηρέασαν την κεφαλαιακή επάρκεια των ελληνικών τραπεζικών ομίλων.

Ο Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1 ratio) σε ενοποιημένη βάση μειώθηκε σε 12,5% τον Ιούνιο του 2021, από 15% τον Δεκέμβριο του 2020, και ο Συνολικός Δείκτης Κεφαλαίου (Total Capital Ratio) σε 15% από 16,6%.

Η οικονομική δραστηριότητα

Αναφερόμενος στην οικονομική δραστηριότητα το 2021 στην Ελλάδα, ο κ. Στουρνάρας τονίζει πως ανέκαμψε με ταχείς ρυθμούς, ενώ οι προβλέψεις για την οικονομική ανάπτυξη παραμένουν εξαιρετικά ευνοϊκές τόσο για το 2021 όσο και για το 2022.

Σύμφωνα με την ΤτΕ, σημαντική συμβολή στη μεσοπρόθεσμη ανάπτυξη θα έχουν τόσο το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2021-2027 όσο και το ευρωπαϊκό μέσο ανάκαμψης Next Generation EU (NGEU), τα οποία αναμένεται να χρηματοδοτήσουν την υλοποίηση σημαντικών διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και επενδυτικών έργων.

Στο πλαίσιο αυτό, επισημαίνεται ότι ο τραπεζικός τομέας καλείται να προσαρμοστεί άμεσα αντιμετωπίζοντας τις προκλήσεις που τον περιβάλλουν, προκειμένου να επιτελέσει τη διαμεσολαβητική του λειτουργία στην ομαλή και απρόσκοπτη χρηματοδότηση της οικονομίας.

«Η συνέχιση της ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας προϋποθέτει την ενίσχυση της χρηματοδότησης της πραγματικής οικονομίας και την ενεργό συμμετοχή του τραπεζικού τομέα» τονίζει ο κ. Στουρνάρας.

Ως εκ τούτου, «η χορήγηση πιστώσεων με επιμερισμό κινδύνου μέσω χαμηλότοκων δανείων του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Recovery and Resilience Facility – RRF) και παροχής εγγυήσεων από το Ταμείο Εγγυοδοσίας Επιχειρήσεων της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας θα συμβάλει σημαντικά στην επιτάχυνση της τραπεζικής χρηματοδότησης προς την πραγματική οικονομία και στην υλοποίηση των απαραίτητων επενδύσεων, έτσι ώστε η ελληνική οικονομία να μπει σε μια τροχιά υψηλής και βιώσιμης ανάπτυξης».

Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος, οι τράπεζες θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να αξιολογούν τη σχέση απόδοσης-κινδύνου και τη βιωσιμότητα των επιχειρηματικών σχεδίων που χρηματοδοτούν στο πλαίσιο της συνετής διαχείρισης των κινδύνων στους οποίους εκτίθενται και αναλαμβάνουν. Συνολικά, η χρηματοδότηση θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό και από την ύπαρξη αξιόλογων επενδυτικών σχεδίων με βιώσιμα χαρακτηριστικά.

Τράπεζες: Μπαράζ νέων ομολογιακών εκδόσεων – Στα 15,5 δισ. ευρώ οι ανάγκες

Στα 15,5 δισ. ευρώ ανεβάζει ο SRB (Single Resolution Board) τις ανάγκες των τεσσάρων συστημικών τραπεζών προκειμένου να πιάσουν τους στόχους για τις ελάχιστες απαιτήσεις για ίδια κεφάλαια και επιλέξιμες υποχρεώσεις (Minimum Requirements for Own Funds and Eligible Liabilities – MREL) έως και το 2024. Πρόκειται για κεφάλαια που θα αντληθούν μέσω senior preferred ομολόγων (υψηλής εξασφάλισης), Tier II (μειωμένης εξασφάλισης ομολόγα) ή AT1 τίτλους προκειμένου οι ελληνικές τράπεζες να πιάσουν το στόχο που έχει θέσει ο SRB για ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις ύψους 25,93%.

Όπως γράφει το Money Review, οι επικαιροποιημένες κεφαλαιακές ανάγκες στο πλαίσιο των υποχρεώσεων MREL δημοσιοποιήθηκαν σήμερα από τον SRB και έχουν ανακοινωθεί στις ελληνικές τράπεζες, οι οποίες προγραμματίζουν μπαράζ νέων εκδόσεων εντός του 2022 προκειμένου να συμμορφωθούν με τις σχετικές υποχρεώσεις. Πρόκειται για εκδόσεις που δεν έχουν να κάνουν με τις εποπτικές ανάγκες, τις οποίες οι ελληνικές τράπεζες έχουν υπερκαλύψει, αλλά το κεφαλαιακό μαξιλάρι που πρέπει να διαθέτουν για την περίπτωση αναδιάρθρωσης.

Οι τραπεζικοί τίτλοι είναι στο επίκεντρο του επενδυτικού ενδιαφέροντος, καθώς εξασφαλίζουν ικανοποιητικές αποδόσεις από 2,5% έως 8% περίπου ανάλογα με την κατηγορία, δηλαδή εάν πρόκειται για senior preferred, Tier II ή AT1 τίτλους. Πιο ακριβές είναι οι AT1 εκδόσεις, καθώς πρόκειται για την αμέσως επόμενη κατηγορία κεφαλαίων που συμμετέχει σε ένα ενδεχόμενο bail in, μετά τις μετοχές. Αν και οι τράπεζες δεν αντιμετωπίζουν τέτοιο ενδεχόμενο, οι AT1 εκδόσεις τιμολογούνται από την επενδυτική κοινότητα τόσο σε σχέση με τα ομόλογα της κατηγορίας Tier II όπως και τα τα senior preferred notes, που ακολουθούν στην κατάταξη ενός ενδεχόμενου bail in.

Κάθε τράπεζα στο πλαίσιο των υποχρεώσεων MREL έχει συγκεκριμένο όριο εκδόσεων, ανά κατηγορία ομολόγων, και με βάση την προέλευση των κεφαλαίων της και την έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο, διαμορφώνει το δικό της πρόγραμμα εκδόσεων. Έτσι η τράπεζα Πειραιώς έχει εξαντλήσει το περιθώριο εκδόσεων AT1 και Tier II και με αυτό το δεδομένο προσανατολίζεται για το 2022 σε senior preferred εκδόσεις ύψους έως 1 δισ. ευρώ περίπου.

Στον αντίποδα κινούνται Alpha Bank, Eurobank και Εθνική, που θα προσφύγουν στις αγορές κυρίως με AT1. Όπως ανακοίνωσε η διοίκηση της Eurobank το πρόγραμμα εκδόσεων του 2022 προβλέπει έως 600 εκατ. ευρώ AT1 κεφάλαια και 200 εκατ. ευρώ περίπου Tier II. Έμφαση θα δοθεί στην πρώτη κατηγορία εν αναμονή και των αποφάσεων στις αρχές του 2023 για την ανάκληση του Tier II ομολόγου που η Τράπεζα είχε εκδόσει το 2018 και το οποίο καλύφθηκε από το ελληνικό δημόσιο με επιτόκιο 6,4% την περίοδο εκείνη, το οποίο σήμερα με βάση τις συνθήκες της αγοράς, θεωρείται ακριβό.

Ομόλογα έως 1 δισ. ευρώ της κατηγορίας Tier II και AT1 προγραμματίζει η Εθνική τράπεζα εντός του 2022, η οποία με εξαίρεση τον τίτλο Tier II τον Ιούλιο του 2019 δεν προχώρησε σε αντίστοιχη έκδοση το 2021, καλύπτοντας από άλλες πηγές τις υποχρεώσεις σε MREL. Τέλος η Alpha Bank προσανατολίζεται σε senior preferred κυρίως εκδόσεις και AT1 ομολόγων έως και 800 εκατ. ευρώ.

Ήδη με βάση και τις τελευταίες εκδόσεις του 2021 οι ελληνικές τράπεζες έχουν αντλήσει από το 2019 μέχρι σήμερα κεφάλαια 5,4 δισ. ευρώ, αλλά οι συνολικές ανάγκες είναι πολλαπλάσιες και υπολογίζονται σε 4 δισ. ευρώ κάθε χρόνο έως και το 2024, δηλαδή πάνω από 1 δισ. ευρώ περίπου κάθε χρόνο για κάθε τράπεζα.

Στις εκδόσεις που έχουν γίνει μέχρι έχει πρωτοστατήσει η Τράπεζα Πειραιώς που είχε τις μεγαλύτερες κεφαλαιακές ανάγκες, προχωρώντας με τέσσερις εκδόσεις και συγκεκριμένα:

- Τον Ιούνιο του 2019 με την έκδοση Tier II ύψους 400 εκατ. ευρώ με επιτόκιο 9,75%
- Τον Φεβρουάριο του 2020 με την έκδοση Tier II ύψους 500 εκατ. ευρώ με επιτόκιο 5,50%
- Τον Ιούνιο του 2021 με την έκδοση AT1 ύψους 600 εκατ. ευρώ με επιτόκιο 8,75%
- Τον Οκτώβριο του 2021 με την έκδοση Senior Preferred πράσινου ομολόγου ύψους 500 εκατ. ευρώ με επιτόκιο 3,875%

Σε όγκους άντλησης κεφαλαίων ύψους 1,5 δισ. ευρώ ακολουθεί η Alpha Bank, η οποία:

- Τον Φεβρουάριο του 2020 προχώρησε στην έκδοση Tier II ύψους 500 εκατ. ευρώ με επιτόκιο 4,25%
- Τον Μάρτιο του 2021 στην έκδοση Tier II ύψους 500 εκατ. ευρώ με επιτόκιο 5,5%
- Τον Σεπτέμβριο του 2021 στην έκδοση Senior Preferred ύψους 500 εκατ. ευρώ με επιτόκιο 2,5%

Η Eurobank ακολουθεί με εκδόσεις ύψους 1 δισ. ευρώ και συγκεκριμένα:

- Τον Απρίλιο του 2021 με την έκδοση Senior Preferred ύψους 500 εκατ. ευρώ με επιτόκιο 2,125%
- Τον Σεπτέμβριο του 2021 με την έκδοση Senior Preferred ύψους 500 εκατ. ευρώ με επιτόκιο 2,375%

Τέλος η Εθνική τράπεζα άντλησε έως τώρα 900 εκατ. ευρώ και συγκεκριμένα:

- Τον Ιούλιο του 2019 με την έκδοση Tier II ύψους 400 εκατ. ευρώ με επιτόκιο 8,25%
- Τον Οκτώβριο του 2020 με την έκδοση Senior Preferred (πράσινου ομολόγου) ύψους 500 εκατ. ευρώ με επιτόκιο 2,75%

Να σημειωθεί ότι ο στόχος των πρόσθετων κεφαλαιακών απαιτήσεων δεν είναι στατικός. Αποτελεί έναν κινούμενο στόχο που επηρεάζεται από την πιστωτική επέκταση, δηλαδή τα νέα δάνεια που θα δώσουν οι τράπεζες τα προσεχή χρόνια, καθώς είναι συνάρτηση του πιστωτικού κινδύνου που έχουν στο χαρτοφυλάκιό τους, δηλαδή των κινδύνων σταθμισμένου ενεργητικού (Risk Weight Assets).

Η Όμικρον δεν τρομάζει τους αναλυτές: Βλέπουν άνοδο 9,3% των ευρωπαϊκών αγορών το 2022

Η νέα μετάλλαξη Όμικρον και η απειλή νέων lockdowns δεν αρκούν για να καμφθεί η αισιοδοξία των αναλυτών ότι το ράλι των ευρωπαϊκών αγορών θα συνεχιστεί και το 2022.

Σύμφωνα με δημοσκόπηση που πραγματοποίησε το Bloomberg με τη συμμετοχή 17 στρατηγικών αναλυτών, ο πανευρωπαϊκός δείκτης Stoxx 600 θα σημειώσει άνοδο 9,3% τον επόμενο χρόνο, για να κλείσει το 2022 στις 506 μονάδες. Αυτό σημαίνει ότι η χρονιά που έρχεται θα είναι καλύτερη από τον μέσο όρο της τελευταίας δεκαετίας, όταν ο δείκτης έδινε μέσα ετήσια κέρδη 4%. Εάν οι εκτιμήσεις των αναλυτών επιβεβαιωθούν, το 2022, ο Stoxx 600 θα βρεθεί σε νέο ιστορικό υψηλό.

«Πιστεύουμε ότι οι θετικοί καταλύτες δεν έχουν εξαντληθεί και οι μετοχές είναι πιθανό να ενισχυθούν περαιτέρω τον επόμενο χρόνο, καθώς οι φόβοι του στασιμοληθωρισμού υποχωρούν», λέει ο στρατηγικός αναλυτής της JP Morgan, Mislav Matejka, δίνοντας τιμή-στόχο στις 525 μονάδες για τον Stoxx 600. «Η μετάλλαξη Όμικρον είναι ένας αστάθμητος παράγοντας για αυτό, αλλά πιθανότατα μόνο βραχυπρόθεσμα και δεν αναμένεται να είναι game changer για το επόμενο έτος», εκτιμά.

Σημειώνεται ότι τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια κατέγραψαν ράλι 18% και πολλά ιστορικά υψηλά φέτος, όπου το νέο κύμα του κορωνοϊού και η εμφάνιση της Όμικρον άλλαξαν το κλίμα, τον Νοέμβριο, πυροδοτώντας φόβους ότι η ανάκαμψη θα συναντήσει σοβαρά εμπόδια.

Όμως, οι αναλυτές που συμμετείχαν στη δημοσκόπηση του Bloomberg θεωρούν πως πρόκειται για μια προσωρινή «λακκούβα» στον δρόμο της ανάκαμψης, αφού εκτιμούν ότι η αύξηση των εταιρικών κερδών, σε συνδυασμό με τα γενναιόδωρα δημοσιονομικά προγράμματα των κυβερνήσεων θα στηρίξουν το ράλι και το 2022.

Ο στρατηγικός αναλυτής της Barclays, Emmanuel Cau, συμβουλεύει τους επενδυτές να αγοράζουν όταν η αγορά πέφτει.

«Οι νέες μεταλλάξεις είναι μια πηγή διακυμάνσεων, αλλά ο κόσμος είναι πολύ καλύτερα προετοιμασμένος σε σχέση με τον Φεβρουάριο του 2020», σημειώνει ο αναλυτής της Societe Generale, Roland Kaloyan.

Η ομάδα αναλυτών της UBS, υπό τον Nick Nelson, στηρίζει την αισιοδοξία της στην ισχυρή εταιρική κερδοφορία των ευρωπαϊκών εισηγμένων (την περιμένει στο +15%, έναντι συγκλινουσών εκτιμήσεων για 8%). Όμως, περιμένει ότι το μεγαλύτερο μέρος των χρηματιστηριακών κερδών της χρονιάς θα έρθει μετά το πρώτο εξάμηνο.

Οι τιμές-στόχοι που έδωσαν οι αναλυτές στη δημοσκόπηση του Bloomberg για τον Stoxx 600 κυμαίνονται από τις 430 έως τις 530 μονάδες, με τις Goldman Sachs και Bayern να είναι οι πιο αισιόδοξες και τις Bank of America και TFS Derivatives οι πιο απαισιόδοξες.

Η Bank of America βλέπει περιθώρια πτώσης άνω του 10% για τις ευρωπαϊκές μετοχές το 2022, καθώς ο οικονομικός κύκλος αποδυναμώνεται, τα έκτακτα μέτρα στήριξης αποσύρονται και οι αποδόσεις των ομολόγων αυξάνονται.

ΔΝΤ – Το δημόσιο χρέος, η μεγάλη πρόκληση για το 2022

«Καθώς η πρωτοβουλία αναστολής εξυπηρέτησης του χρέους λήγει και τα επιτόκια πρόκειται να αυξηθούν, οι χώρες χαμηλού εισοδήματος θα δυσκολεύονται όλο και περισσότερο να εξυπηρετήσουν τα χρέη τους».

Αυτό γράφουν σε ανάλυσή τους η επικεφαλής τους Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, Κρισταλίνα Γκεοργκίεβα και η διευθύντρια Τμήμα Στρατηγικής, Πολιτικής και Αναθεώρησης του Ταμείου, Τσεϊλά Παζαρμπασιόγλου, υπογραμμίζοντας ότι προκειμένου να αντιμετωπιστεί το μείζον αυτό θέμα, θα πρέπει να ενισχυθεί το κοινό πλαίσιο της G20.

Η επισήμανση αυτή έρχεται σε μια στιγμή, που όλο και περισσότεροι αναλυτές κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου για το δημόσιο χρέος, κάνοντας λόγο για βόμβα στα θεμέλια της παγκόσμιας ανάκαμψης, και στην Ευρώπη έχει ξεκινήσει μια έντονη συζήτηση με πολλές διαφωνίες για την αναθεώρηση των ορίων του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

Στην έκθεσή τους αναφέρουν ότι παρά τα σημαντικά μέτρα ανακούφισης, περίπου το 60% των χωρών χαμηλού εισοδήματος βρίσκονται σε υψηλό κίνδυνο ή ήδη αντιμετωπίζουν προβλήματα χρέους. Το 2015 ο αριθμός αυτός ήταν κάτω από 30%.

Οι νέες παραλλαγές ενισχύουν τις πιέσεις

Για πολλές από αυτές τις χώρες, οι προκλήσεις αυξάνονται. Οι νέες παραλλαγές προκαλούν περαιτέρω διαταραχές στην οικονομική δραστηριότητα.

Οι πρωτοβουλίες που σχετίζονται με την COVID, όπως η Πρωτοβουλία αναστολής εξυπηρέτησης χρέους της G20 (DSSI) τελειώνουν.

Και μπορεί να δούμε οικονομική κατάρρευση σε ορισμένες χώρες, εκτός εάν οι πιστωτές της G20 συμφωνήσουν να επιταχύνουν τις αναδιαρθρώσεις χρέους και να αναστείλουν την εξυπηρέτηση του χρέους ενώ οι αναδιαρθρώσεις βρίσκονται υπό διαπραγμάτευση.

Είναι επίσης σημαντικό οι πιστωτές του ιδιωτικού τομέα να εφαρμόσουν ελάφρυνση χρέους με συγκρίσιμους όρους.

Οι δύο γυναίκες αναφέρουν ότι πρόσφατες εμπειρίες από το Τσαντ, την Αιθιοπία και τη Ζάμπια δείχνουν ότι το Κοινό Πλαίσιο για τη διευθέτηση του χρέους πέρα από το DSSI πρέπει να βελτιωθεί.

Απαιτείται γρήγορη δράση για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης στο πλαίσιο και για την παροχή ενός οδικού χάρτη για τη βοήθεια άλλων χωρών που αντιμετωπίζουν αυξανόμενα τρωτά χρέη.

2022: Μια πιο δύσκολη προοπτική για το χρέος

Από την έναρξη της πανδημίας, οι χώρες χαμηλού εισοδήματος έχουν επωφεληθεί από ορισμένα μέτρα. Οι εγχώριες πολιτικές, σε συνδυασμό με τα χαμηλά επιτόκια στις προηγμένες οικονομίες μετριάζουν τις οικονομικές επιπτώσεις της κρίσης στις οικονομίες τους.

Η G20 έθεσε σε εφαρμογή το DSSI για να σταματήσει προσωρινά τις επίσημες πληρωμές χρέους προς τις φτωχότερες χώρες, ακολουθούμενο από το Κοινό Πλαίσιο για να βοηθήσει αυτές τις χώρες να αναδιαρθρώσουν το χρέος τους και να αντιμετωπίσουν την αφεργγυότητα και τα παρατεταμένα προβλήματα ρευστότητας.

Συνέχεια...

Η διεθνής κοινότητα κλιμάκωσε επίσης τη χρηματοοικονομική της υποστήριξη, συμπεριλαμβανομένου του ρεκόρ έκτακτου δανεισμού του ΔΝΤ και χορήγησης 650 δισεκατομμυρίων δολαρίων ειδικών τραβηκτικών δικαιωμάτων ή ΕΤΔ—21 δισεκατομμύρια δολάρια εκ των οποίων διατέθηκαν απευθείας σε χώρες χαμηλού εισοδήματος.

Οι ηγέτες της G20 δεσμεύτηκαν να υποστηρίξουν τις χώρες χαμηλού εισοδήματος με δανεισμό 100 δισεκατομμυρίων δολαρίων από τα SDR τους για να μεγεθύνουν σημαντικά αυτόν τον αντίκτυπο.

Οι δύσκολες προκλήσεις του 2022

Αναμφίβολα το 2022 θα είναι πολύ πιο δύσκολο με τη σύσφιξη των διεθνών χρηματοοικονομικών συνθηκών στον ορίζοντα. Το DSSI θα λήξει στο τέλος του τρέχοντος έτους αναγκάζοντας τις συμμετέχουσες χώρες να επαναλάβουν τις πληρωμές εξυπηρέτησης του χρέους.

Οι χώρες θα πρέπει να μεταβούν σε ισχυρά προγράμματα και για τις χώρες χαμηλού εισοδήματος που χρειάζονται ολοκληρωμένη αντιμετώπιση του χρέους, το Κοινό Πλαίσιο θα είναι κρίσιμο για να ξεκλειδώσει τη χρηματοδότηση του ΔΝΤ.

Η εφαρμογή μέχρι στιγμής ήταν αργή

Το κοινό πλαίσιο αποσκοπεί στην αντιμετώπιση προβλημάτων αφερεγγυότητας και παρατεταμένων προβλημάτων ρευστότητας, παράλληλα με την εφαρμογή ενός προγράμματος μεταρρυθμίσεων που υποστηρίζεται από το ΔΝΤ.

Επίσημοι πιστωτές της G20—τόσο οι παραδοσιακοί πιστωτές της Λέσχης των Παρισίων, όπως η Γαλλία και οι Ηνωμένες Πολιτείες, όσο και οι νέοι πιστωτές, όπως η Κίνα και η Ινδία, οι οποίοι ξεπέρασαν τη Λέσχη του Παρισιού ως δανειστές την τελευταία δεκαετία— συμφώνησαν να συντονιστούν για την παροχή ελάφρυνσης χρέους σύμφωνα με την ικανότητα του οφειλέτη να πληρώσει και να διατηρήσει τις βασικές ανάγκες δαπανών.

Το κοινό πλαίσιο απαιτεί από τους ιδιώτες πιστωτές να συμμετέχουν με συγκρίσιμους όρους για να ξεπεραστούν οι προκλήσεις της συλλογικής δράσης και να διασφαλιστεί ο δίκαιος επιμερισμός των βαρών.

Μικρή ανταπόκριση

Ωστόσο, μέχρι στιγμής, μόνο τρεις χώρες – το Τσαντ, η Αιθιοπία και η Ζάμπια – έχουν υποβάλει αιτήματα για ελάφρυνση του χρέους στο πλαίσιο του κοινού πλαισίου. Και σε κάθε περίπτωση σημειώθηκαν σημαντικές καθυστερήσεις.

Εν μέρει, αυτές οι καθυστερήσεις αντικατοπτρίζουν τα προβλήματα που προκάλεσαν τη δημιουργία του Κοινού Πλαισίου. Αυτά περιλαμβάνουν τον συντονισμό της Λέσχης του Παρισιού και άλλων πιστωτών, καθώς και πολλαπλών κυβερνητικών ιδρυμάτων και φορέων εντός των πιστωτών χωρών, που μπορεί να επιβραδύνουν τις αποφάσεις.

Το κοινό πλαίσιο στοχεύει να μετριάσει αυτά τα προβλήματα αλλά δεν τα εξαλείφει. Οι νέοι πιστωτές, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών εγχώριων ιδρυμάτων, πρέπει να αποκτήσουν άνεση με διαδικασίες αναδιάρθρωσης που θα επιτρέψουν σε όλους τους πιστωτές να εργαστούν από κοινού για την παροχή ανακούφισης και να επιτρέψουν στο ΔΝΤ να δανείζει τις χώρες που αντιμετωπίζουν δυσκολίες χρέους. Αυτό απαιτεί χρόνο.

Καθυστερήσεις

Σύμφωνα με το ΔΝΤ, υπήρξαν όμως και καθυστερήσεις για λόγους που δεν έχουν καμία σχέση με το Κοινό Πλαίσιο. Για να αποκαταστήσει τη βιωσιμότητα του χρέους, το Τσαντ πρέπει να αναδιρθώσει μια μεγάλη, εξασφαλισμένη υποχρέωση που κατέχει μια ιδιωτική εταιρεία, η οποία είναι εν μέρει κοινοπρακτική σε μεγάλο αριθμό τραπεζών και κεφαλαίων. Αυτό περιπλέκει τη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Οι εσωτερικές προκλήσεις επιβράδυναν την πρόοδο στην Αιθιοπία και τη Ζάμπια.

Δεν υπάρχει χρόνος για χάσιμο

Με τη σύσφιξη του χώρου πολιτικής για τις υπερχρεωμένες χώρες, το πλαίσιο μπορεί και πρέπει να αποδώσει πιο γρήγορα.

Πρώτον, η μεγαλύτερη σαφήνεια σχετικά με τα διάφορα βήματα και τα χρονοδιαγράμματα στη διαδικασία του κοινού πλαισίου είναι ζωτικής σημασίας. Παράλληλα με την προηγούμενη δέσμευση των επίσημων πιστωτών με τον οφειλέτη και με τους ιδιώτες πιστωτές, αυτό θα βοηθούσε στην επιτάχυνση της λήψης αποφάσεων.

Δεύτερον, μια πλήρης και διαρκής στάση πληρωμών για την εξυπηρέτηση του χρέους κατά τη διάρκεια της διαπραγμάτευσης θα παρείχε ανακούφιση στον οφειλέτη σε μια στιγμή που βρίσκεται υπό πίεση, καθώς και θα παρότρυνε ταχύτερες διαδικασίες για να φτάσει στην πραγματική αναδιάρθρωση του χρέους.

Τρίτον, το Κοινό Πλαίσιο θα πρέπει να διευκρινίσει περαιτέρω τον τρόπο με τον οποίο θα επιβληθεί αποτελεσματικά η συγκρισιμότητα της μεταχείρισης, συμπεριλαμβανομένης της ανάγκης μέσω της εφαρμογής των πολιτικών ληξιπρόθεσμων οφειλών του ΔΝΤ, ώστε να παρέχεται μεγαλύτερη άνεση στους πιστωτές και τους οφειλέτες.

Επέκταση του κοινού πλαισίου

Και τέταρτον, το κοινό πλαίσιο πρέπει να επεκταθεί και σε άλλες υπερχρεωμένες χώρες που μπορούν να επωφεληθούν από τον συντονισμό των πιστωτών. Η έγκαιρη και τακτική επίλυση του χρέους είναι προς το συμφέρον τόσο των οφειλετών όσο και των πιστωτών.

Η διασφάλιση της επιτυχίας στις πρώτες περιπτώσεις δεν θα ωφελήσει μόνο τις χώρες, αλλά θα ενισχύσει την εμπιστοσύνη στο κοινό πλαίσιο.

Οι προκλήσεις για το χρέος πιέζουν και η ανάγκη για δράση είναι επείγουσα.

Η πρόσφατη παραλλαγή Όμικρον είναι μια έντονη υπενθύμιση ότι η πανδημία θα είναι μαζί μας για καιρό ακόμα.

Απαιτείται τώρα αποφασιστική πολυμερής δράση για την αντιμετώπιση της ανισότητας των εμβολίων παγκοσμίως και επίσης για την υποστήριξη της έγκαιρης και τακτικής επίλυσης του χρέους.

Από την πλευρά του, το ΔΝΤ είναι έτοιμο να συνεργαστεί με την Παγκόσμια Τράπεζα και όλους τους εταίρους μας για να διασφαλίσει ότι το πλαίσιο θα προσφέρει στους ανθρώπους που τέθηκε σε εφαρμογή για να βοηθήσει.

Πηγή: Οικονομικός Ταχυδρόμος